

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XI. Quònam modo intelligi queat, ex originali peccato superesse mortem, ceterasq[ue] vitæ huius æumnas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

Peccauimus enim & iniquè egimus, recedentes à te, & deliquimus in omnibus. Erit igitur & hoc atredendum, cum positi in afflictione sancti, sua peccata agnoscunt, seque propter ea affligi consententur; trāsfigurare interdum in se peccata sui populi, eaque ex persona communi, quam gestāt, dicere. Neque verò reprehensus hic Commentarius esse putandus est ab Arausiano Concilio, & diuo Hieronymo sub finem libri secundi contra Pelagianos. Non enim dicit Augustinus, ex persona tantum populi illos ea dixisse; sed & suam & populi personam sustinuisse, suaque & populi peccata confessos esse. Pelagiani verò dicebant quòd David & Daniel, & omnes Prophetæ, non pro se, qui sancti erant, sed ex persona populi sint loquuti; quemadmodum ait diuus Hieronymus. Et hæc quidem eò pertineant, vt productas suprà veterum sententias vt-cunque conciliare possimus.

CAPVT XI.

Quònam modo intelligi queat, ex originali peccato superesse mortem, ceterasque vitæ huius ærumnas.

SEd quod antè significatum est Augustini & Prosperis verbis, ex originali peccato superesse mortem, vitæque huius ærumnas; adeoque omnibus incommodis, malorumque quæ miseros faciunt, generibus, hanc nostram naturam esse obnoxiam: id nonnulli recipiendum esse non putant. tamen non parum interest, quònam modo ex originali peccato ista superesse intelligantur: cum fieri possit, vt quis intelligat, ex originali esse peccato, non vti causa meritoria, cui mors sub pœnæ & supplicij ratione reddatur; sed vt dispositiua quadam subiecti qualitate. quia videlicet remota per originale peccatū primæ illius integritatis gratia, non ita sit iam animo subiectum corpus, vt hoc, cum velit, quàm diu velit, retineat; sed eius à se diuul-

tionem vel inuitus pati cogatur: vel si quid aliud est, quod prauę dispositionis in modum, hominem morti & alijs quibusdam miseris reddat obnoxium. atque tum erit tamen (vti ex eodem intellectu differitur) hęc massa nostri generis omnibus dignissima pœnis, ex origine sua; non propter remanentem aliquam originalis culpę obligationem, quę soluta non sit, siue propter meritum illius peccati; sed quia, cüm iam vitata, polluta & abiecta, vilisque facta sit, non alienum videri debeat, si quouis modo malè tractetur: quomodo vile vasculum, & pollutum, aut malè tornatum, dignū esse dicimus quod abijciatur, aut quouis loco habeatur: cüm alia sic pretiosa sint, vt accurata quadam asseruatione digna iudicentur. Nec verò quod à Paulo dicitur, Corpus mortuum esse propter peccatum, efficacissimè volunt ijdem conuincere, meritum mortis esse originale cuiusque peccatum: sicuti nec causam meritoriam accipere coguntur, in eo quod adiungitur, Spiritus verò viuit propter iustificationem: cüm sit ipsa iustitia animę vita, ideoque propter eam viuit, quomodo, si corpus propter animã viuere diceremus. Veruntamen quoniam Augustini nō aspernanda sententia est, qui subinde & in peccato originali meritum, & in morte pœnam atque supplicium vrget; videndum est, quonam hoc alij modo nitantur conuellere. Arque illud quidem hoc loco prætereo, quod de plena in baptismo remissione peccatorum adducitur, quoniam id alibi oportunitate maiore tractetur. Illud videndum potius hęc, quale sit quod quidam ait: Cüm Scripturę loquuntur de supplicijs quę nobis à Domino pro delictis inferuntur, ea testantur inferri eo fine, vt nō ob sint nobis peccata post hanc vitam: vsque adeò vt si nos ipsos pro peccatis affligamus, ne hęc quidem pro illis afflicturus nos sit Dominus. Tradere videtur hoc beatus Apostolus, cüm ait: Ideo inter vos multi infirmi, &

*Contra Iulianū
lib. 3. cap. 3. &
12. & alibi.*

*Cap. 12. lib. de
predest.*

1. Cor. 11.

mi, & dormiunt multi. Quòd si nos ipsos dijudicare-
 mus, non vtiq. iudicaremur. dum iudicamur autem,
 à Domino corripimur, ne cum hoc mundo damne-
 mur. Atqui omnium consensione certissimum est, sic
 per Baptismum peccata remitti, vt in nullo post hanc
 vitam obsint. Igitur quæ paruuli & sancti mox post
 baptismum patiuntur, non merito alicuius peccati ea
 pati cogitari possunt. Nam quæ pro peccatis patimur,
 ea, ne postea à Domino iudicemur, nunc benigna Dei
 manu inferuntur, Ad quid enim homo & imago Dei
 pro peccato discerpitur, quando siue pro eo patitur,
 siue non, peccatum nihil sit ei vnquam obfuturum?
 Denique quantumuis nos ipsos iudicabimus, nūquam
 tamen Dei iudicia euademus in hoc mundo, cum
 omnia propter originale peccatum inferri possint.
 Nihil etiam ex præsentibus Dei iudicijs, de actualibus
 & grauib. potissimum peccatis colligi poterit, vnde
 homines ex præsentis Dei manu, & flagello peccatorū
 suorum admoneantur, si omnia solius peccati origi-
 nalis, vel etiam leuium peccatorum merito asseribi
 possent: atque ita tota Dei disciplina, quæ pro notabi-
 libus & magnis criminibus solet inferri, euacuabitur.
 & ad hunc quidem ille modum suæ opinionis firma-
 menta construxit. Ad quæ respondeo, beatum Apo-
 stolum de his loqui Christianis, qui ea commiserant,
 propter quæ damnari cum mundo possent. de his
 quippe solis verè dicitur, quòd hîc iudicentur, ne dā-
 nentur cum mundo. Tales erant qui ad sacram Do-
 mini mensam indigni veniebant, ideoque iudicium
 sibi manducabant & bibebant, non dijudicantes Do-
 mini corpus. Sed cum ob hoc damnationem æternam
 mererentur, benigna tamen Dei manu corripiebatur
 hîc varijs morborum malis, vt correcti, damnationem
 quam incurrerant, euitarent. Sic qui adhuc in eo statu
 est, vt quamuis liber sit à reatu mortis æternæ, tamen

ei possit obesse quod fecit, ad futuri seculi pœnã temporariã hîc interdũ iudicatur à Dño, ne futuri seculi pœnam luat. At qui eo statu iam est, vt quod fecit vel habuit peccatũ, non ei possit ad æternã damnationem officere, aut nec ad vllã quidẽ futuri seculi pœnam; hic etsi adhuc ratione prioris peccati puniatur in hac vita, non est tamen consequens, vt hîc iudicetur, ne cum hoc mundo damnetur, vel ne quo futuri seculi igne torqueatur. Cur ergo, inquis, punietur? quasi verò causã Deo desint iustã, quamobrem peccatum antiquum adhuc temporaliter puniat, etiam si id eum fructum non habeat, ne quid obsit post hanc vitam. Et ab Augustino quidem illa reddita ratio est, illa quæ vitilitas, quam suprà retulimus, demonstrata; vt pœnã perseverantia, de magnitudine culpæ doceremur, ne parua videlicet putaretur culpa, si cum ea finiretur & pœna. Aut ergo proprium eius qui patitur, fructum, aut communem ac publicum spectat Deus in puniendis temporaliter peccatis antiquis; quæ etiam si remissa sunt, vt iam post hanc vitam obesse non possint. Quoniam ergo dictum non est à Paulo, generaliter omnem eum qui iudicatur à Domino, propterea iudicari ne dānetur cum hoc mundo; sed eos qui damnatione digni erant, ad eum salutis propriæ fructum hîc temporaliter affligi, ne in æternum damnentur: nihil omnino concludi potest de paruulis baptizatis, aut recens renatis adultis, eos videlicet nihil eorũ quæ patiantur, merito peccati originalis sustinere. præsertim quia (vt omittam publicam instructionem, quæ de paruulorum afflictionibus capi potest) licet nõ puniatur pro peccato originali, ne obsit in futuro, potest pœna quæ iustè exigitur, aliquo maioris gloriæ fructu per Dei misericordiam compensari. Quod ergo quaeritur, ad quid imago Dei discerpitur pro peccato, quando siue pro eo patitur siue non, nihil ei sit obfuturum,

turum; plenius id quæretur si addas: Neq. illa afflictio, aut alijs vllis ad eruditionem, aut ipsis afflictis ad gloriam maiorem, per Dei misericordiam est profutura? Quod verò adiungitur, nunquam nos Dei iudicia euafuros, si omnia propter originale peccatum possint inferri, quantumcunque nos ipsos iudicemus: nihil habet à quo sit abhorrendum. Quid enim mirum, si in hac misera & mortali vita, vbi iugum illud premit graue filios Adam à die exitus de vètre matris eorum, vsque in diem sepulturæ in matrem omnium, vbi adhuc illa in nobis viget viuítque sententia: Terra es, & in terram ibis; & In sudore vultus tui vesceris pane tuo; & si qua sunt similia, vbi inobedientiam mentis quotidie carnis inobedientia coarguit: hæc igitur vbi sint, atque euidentissimè & inuitabiliter sentiantur, quid mirum est si non omnia Dei iudicia possimus effugere quantumcunque nos ipsos iudicemus? Nam quod ait beatus Apostolus, si nos ipsos iudicaremus, non utique à Domino iudicaremur; eòdem in primis quò superior referenda sententia est, eiusmodi sensu aliquo: Si cum nostris peccatis actualibus iram in nos Dei specialiter prouocauimus, sicut illi fecerant Corinthij, de nobis ipsis pœnas exposceremus, & Deum nostra satisfactione placare studeremus; nullas ille propter ea peccata plagas inferret, nec commune illud nostræ miseriæ iugum aggravaret. Deinde nec id tamen tanquam certa promissione futurum semper existimandum est, vt temporales, quas mortalibus peccatis promeruimus, calamitates effugiamus, si nos pro admisis seculò iudicauerimus. interdum superno decreto sic fixæ sunt, vt nullo supplicante possint auerti: vsque adeò vt orare interdum prohibuerit Deus, nec *Leuem* 11. se passus sit vllis sanctorum clamoribus impediri, quo minùs decretam seueritatem exsequeretur. Quid si etiam hac ratione Deus electorum quorundam saluti

870 DE CHRISTIANA LIBERTATE
consulat, dum eos illis ærumnis, velut morbis quibus-
dam gravibus aut perpetuis, quos sibi suis cōciliavere
delictis, salubriter à peccando cohibet aut purgat, atq.
exercet? Constat enim, promissiones eas quæ de tem-
poralibus habentur bonis, accipiendas esse cum ea
conditione, si nostræ saluti, vt donentur, expediat. Di-
cuntur etiam quedam, bona spe atque fiducia de sum-
ma erga nos Dei benignitate concepta, qua nobis per-
suademus ad generale illud & fixum communis mi-
seriæ iugum, nihil additurum esse plagæ peculiaris, si
aut eum nullis actionis propriæ peccatis exacerbare-
mus, aut offensum studiosè placaremus. Ideoq. con-
spectis calamitatibus, peccata nostra & populorum
lapsus accusare solemus, seduloque monere, vt relictis
vitijs, ad meliora se conuertant studia. Accusare dico
hominum lapsus, quoniam manifesti sunt: non teme-
re colligere, si erunt occulti. Nam hoc & amicorum
Job, & Pharisæorum, & discipulorum Christi, cum
adhuc rudiores communibus Iudaici populi persua-
sionibus tenerentur, vitium fuit: vt quos affligi viderent
gravioribus malis, eos præ aliis sceleratos arbitra-
rentur; aut occultis iniquitatibus, si nullæ forent ma-
nifestæ, iram in se Dei prouocasse censerent. Non igitur
ex flagellis temporalibus aut colligere aut suspicari
aut iudicare de peccatis grauioribus: vbi illud me-
tuendum est, nolite iudicare, & non iudicabimini; sed
quæ ex regula diuinæ Legis peccata esse nouerimus, si
manifesta erunt, hæc illatarum occasione plagarum,
grauiter reprehendere, & ad pœnitentiam populum
adducere omni ratione debebimus. Non enim conse-
quens est, eos peccasse grauius, qui grauioribus pre-
mantur huius vitæ malis: cum quotidie cernamus
florētibus impijs ciuitatibus, bonas & pias diu sæpè
multumque vexari, quod & in familijs optimè insti-
tutis, & hominibus bonis intueri licet: quibus ferè
semper

semper aduersi quiddam eueniat, quos absit vt pro-
 pterea occultis laborare sceleribus iudicemus. Aliud
 quippe interdum, sicuti antè quoque diximus, Deo
 propositum est, quando ærumnas immittit, quàm pec-
 cata persequi. Ideoque cùm latet afflictionum causæ,
 cohibenda est humana temeritas, ne & Deo faciamus
 iniuriam, & maligni in fratres simus. At hoc forsitan
 mouebit, quod tum dicendum erit, ipsos Apostolos in
 hac vita fuisse punitos, vel morte ipsa, & communi-
 bus vitæ miserijs, quæ ad iugum illud graue pertinent,
 cùm suprâ meminimus, Chrysostomum in quadri-
 partita illa sua distributione, sanctos Apostolos collo-
 casse in parte eorum, qui neque hîc neque illic puniân-
 tur. Sed hoc ex ijs quæ dicta sunt, solui potest. Nam
 tametsi mors intuitu peccati ab omnibus exigi iure
 posset; circa nonnullos tamen peculiari dignatione
 Dei, non in vsum propriè puniendi peccati, sed illu-
 strandæ iustitiæ conuertitur. Vnde beatus Augustinus
 libro tertio De libero arbitrio, capite nono, Si bonum
 & magnum aliquem virum, inquit, hortante honesta-
 tis officio videamus ignibus, quantum ad corpus atti-
 net, concremari: non hoc vocamus pœnam peccati,
 sed fortitudinis & patientiæ documentum. Nimirum
 quia officij propriè ratione patitur, non peccati: Et si
 interdum propter antea acta quædam peccata grauiora,
 eorum intuitu, iustè pateretur. Quam ob considera-
 tionem dictum forsitan est à Gregorio Nysseno, beatum
 Paulum cùm cathenas Christi nomine circumferret,
 ad pœnitentiam & purgationem iniustorum vincu-
 lorum, quæ aduersus Euangelia portauerat, ea pertu-
 lisse: Non quòd hoc nomine peculiariter illa Paulus
 pateretur, sed tamen iustè se hæc perpeti, & illis dignum
 malis cogitare potuit, qui simili supplicio homines in-
 nocentes per summam iniuriam affecisset. Verùm il-
 la Dominus propter flagrantissimam Pauli charitatem,

*Sub finem lib.
 De sancto
 Baptismate.*

872 DE CHRISTIANA LIBERTATE
dissimulans, aliam, cur ista pateretur, causam esse vo-
luit. Quemadmodum beatus Augustinus libro pri-
mo De ciuitate Dei, capite nono, postquam de quibus-
dam iustorum flagellis, quæ propter eorum culpas ac-
cidunt, disseruisset; subiungit, habere aliam causam
bonos, quare temporalibus affligantur malis, qualem
habuit Iob: vt sibi ipsi humanus animus sit probatus
& cognitus, quanta virtute pietatis gratis Deum dili-
gat. Sed quæcunque tandem sint in hisce rebus dispo-
nendis, consilij diuini rationes; certum est & tertia
huius seruitutis communia esse iustis & iniustis in-
commoda, & quòd ita se res habeat, queri neminem
iure posse.

CAPVT XII.

*Christianum hinc à non Christiano, solo spiritu,
non carne separari.*

LIBERATOR enim noster Christus Dominus,
L dum hic quidem mortalis vitæ cursus ageretur,
non carnis conditione, sed solo nos Spiritu voluit à
ceteris separari; neque hinc tanquam in præmio con-
spici, cur quisque fieret Christianus; sed id fide firma
futurum expectari. Vnde illud à Ioanne dictum: Filij
Dei sumus; sed nondum apparuit quid erimus. Quem
admodum enim hibernis temporibus, quid inter vi-
uas & mortuas arbores intersit, non apparet, æquè
omnibus frondium ornatu nudatis, frigorumq. aspe-
ritatem loquentibus; at vbi verna temperie cœperit
radicum succus tepesceri, molliorq. iam aura spira-
uerit, tum & frondibus primùm, ac mox flore & fru-
ctu manifesta discretio cognoscitur: ita, dum fragile
omnes corpus circumferimus, communi miseriarum
lege tenemur; nec apparet adhuc, quantum valeat esse
Christianum. Vita enim nostra cum Christo abscon-
dita

1. Ioan. 3.

Coloss. 3.